

1 September 2017

Att leva under regeln

Kan man tänka sig något så otidsenligt som att frivilligt gå in under en regel? Har vi inte nog av förpliktelser och krav som det är?

Den sista söndagen i augusti rör sig våra bibeltexter kring frågan om *lagen*. I evangelietexten från Matteus 23 går Jesus till rätta med fariseer och skrifflärda. Han börjar i mer allmänna termer men blir allt mer precis med ett slags kulmen i vers 23:

Ve er, skrifflärda och fariseer, ni hycklare som ger tionde av mynta och dill och kummin men försummar det viktigaste i lagen: rättvisa, barmhärtighet, trohet. Det gäller att göra det ena utan att försumma det andra.

Innan Jesus talar direkt till fariseerna och de skrifflärda har han i inledningen av kapitlet vänt sig till lärjungarna:

Sedan talade Jesus till folket och sina lärjungar och sade: ”De skrifflärda och fariseerna har satt sig på Moses stol. Gör därför allt vad de lär er och håll fast vid det, men handla inte som de gör, för de säger ett och gör ett annat. De binder ihop tunga bördor och lägger dem på människornas axlar, men själva rör de inte ett finger för att rätta till dem[...]”.

Ibland hör man resonemang som går ut på att lagen hörde till det gamla förbundet. Det ”gamla” testamentet blir då något värderande, som att det passerat ett bäst före datum. Vi kanske hellre borde ta till oss bruket i många andra språk och benämna bibelns två huvuddelar som det *första* och det *andra* testamentet. ”Gör därför allt vad de lär er och håll fast vid det, men handla inte som de gör, för de säger ett och gör ett annat”. Det är inte lagen det är fel på, det är de som menar sig följa den som är föremål för Jesu kritik.

Jesus är tydlig med att han inte kommit för att upphäva lagen utan för att uppfylla den.

Lagen gavs genom Mose. Om man skulle ge sig på att göra en grov sammanfattning av Moses förhållande till Gud och lagen skulle det möjligtvis kunna uttryckas på följande sätt:

- Gud är den som hör de förtrycktas böner och befriar dem. Från fångenskapen och slaveriet i Egypten via förberedelsetiden av formerande under de 40 åren i öknen till det förlovade landet. Gud vet att människan är glömsk. Därför behöver hon lagar och bud som hjälper henne att fortsätta leva kärleksfullt, gott och rätt. I relation till Gud och till varandra. En sak hon alldeles säkert kommer glömma när hon väl får det bättre i livet är att hon själv en gång var flykting i Egypten.

Därför ser en del av lagen ut så som den återges i 5 Mos 26:12-13.

När du det tredje året, året för tiondet, har samlat ihop allt tionde av din skörd och gett det till leviterna, invandrarna, de faderlösa och änkorna, så att de har kunnat äta sig mätta i dina städer, skall du säga inför Herren, din Gud: 'Nu har jag tagit ut det heliga ur mitt hus, och jag har gett det till leviterna och invandrarna, de faderlösa och änkorna, alldeles som du har befallt mig. Jag har inte överträtt eller försummat något av dina bud.'

Det verkar vara just den här delen av lagen människorna glömt bort och som profeten Jesaja gick till rätta med i gammaltestamentliga läsningen den sista söndagen i augusti. Det var också detta sammanhang jag påminde om i kapitelsamlingen i biblioteket under generalkapitlet. Det spelar ingen roll hur rätt man firar sin gudstjänst och sina högtider om inte våra liv är i samklang med Guds barmhärtighet. "Hur mycket ni än ber lyssnar jag inte. Ni har blod på händerna".

Jesus har de gammaltestamentliga profeternas skärpa i sig när han går till rätta med fariseer och skriftlärda och nu ser vi det, tydligt och klart: Lagen är inte till för att en andlig elit ska kunna mäta vem som har klättrat högst, utan står som garant för de utsatta och svaga.

Vår kommunitets regel är varken ett regelverk eller en examensövning i den andliga skolans högre stadier utan en käpp och en stav att stödja sig mot på vandrigen. När vi faller får vi hjälp av staven att resa oss upp. När vi vandrar på i jämn takt hjälper den oss att hålla rytmen, när vi frestas att springa för fort manar den till förnöjsamhet. Ingen har väl sett en stav i en löpartävling. När vi

går in under komunitetens regel gör vi inte det för att vi ”nått fram” utan för att vi med systrars och bröders hjälp vill finna färdkost för en uthållig vandring. Den dagliga bönen, den regelbundet firade gudstjänsten, retreaten, bönen för varandra, bönen för kyrkans enhet, bönen för världen, de vägvisare i vardagen som regeln ger, umgänget med Guds ord, inget av detta skall ses som en kravfylld ”att göra lista”, utan som naturliga uttryck för kärleken till Gud och till kyrkan. En gåva får sitt värde först då den är frivillig. Vem skulle bli glad över en vacker blomma om givaren deklarerade att denne såg det som sin plikt att med viss regelbundenhet överlämna ett knippe blomster. Gåvan vi ger när vi följer vår regel får vi tro behagar Gud, men inte minst har vi funnit att den leder oss rätt och hjälper oss tro och vem behöver inte ett handfast stöd för sin tro? Vem behöver inte veta att det finns andra som ber för mig och med mig de dagar jag själv trevar?

Vad gör man om man misslyckas med att leva efter regeln?

Om viljan finns att livet skall formos i den riktning som regeln hjälper oss att gå, då tycker jag att följande är en bra fråga att ställa sig:

- Om jag helt skulle släppa ambitionen att följa regeln, skulle jag då be mer eller mindre? Skulle jag fira gudstjänst oftare eller mindre ofta? Skulle jag umgås mer med bibelns ord? Få av oss skulle nog komma fram till en sådan slutsats. Därmed fungerar regeln som en riktningsgivare även om jag inte lyckas alla dagar.

I ett samtal som jag förde med vår saknade vägledare, broder Wilfrid Stinissen, sa han på sitt underfundiga vis: ”Nåden anpassar sig efter omständigheterna”. De orden är en viktig sanning att böttna i för mer än en prövad småbarnsförälder.

Det är också gott att påminnas om att vår helgelse är allt för värdefull för att bosättas bland lättjans laster.

Vi kan detta jubileumsår gärna erinra oss Luthers förmaning om att inte ”synda på nåden”. Alltså, att inte leva med illusionen att vi med berätt mod kan synda eftersom Gud ändå förlåter. Att förhålla sig så till regeln är ingen god ingång i relation till de löften vi gett varandra. Det gäller alla relationer, så också den vi har till varandra i komuniteten.

Det är inte alltid så enkelt att se var skiljelinjerna går när det som är frigörande för den ene upplevs förtryckande av den andre, men för min personliga del blev mötet med Bjärka-Säby och komuniteten en helt livsavgörande upptäckt. Att det fanns handfast vägledning att få. Här fick längtan efter Gud och kyrkans skatter näring och fäste. Det är inte förmätet att göra sitt till på vägen mot en allt

större Gudslighet. Det är inte att lyfta sig själv i håret när man hörsammar Paulus ord i Filipperbrevet 2:12 om att "arbeta med fruktan och bävan på er frälsning".

Mönstret och ordningen vi behöver ha med oss när det kommer till förhållandet mellan tro och gärningar, mellan lagen och legalismen tecknas i Efesierbrevet 2:8-10:

Ty av nåd är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det.
Det beror inte på gärningar, ingen skall kunna berömma sig...

Detta är grunden när det gäller allt trons liv. Men när fundamentet väl är lagt ges oss den omedelbara och självklara följden:

...Vi är hans verk, skapade genom Kristus Jesus till att göra de goda gärningar som Gud från början har bestämt oss till.

När man själv anar vad man tagit emot är den mest naturliga reaktionen att ge tillbaka, att ge vidare. Det gäller såväl barmhärtighetsgärningar som tiden avsatt för bön.

Varför har vi då valt att gå in under en regel?

När vi går in under kommunitetens regel utmanar vi det paradig som gjort frihet synonymt med oberoende. Istället kan vi upptäcka paradoxen i att verklig frihet stavas beroende och tillhörighet. Att inte vara sig själv nog.

Jag skriver dessa rader, mitt allra första månadsbrev som preses för Ekumeniska kommuniteten i Bjärka-Säby, under en stjärnbeströdd augustihimmel. Även om jag verkligen kan uppskatta gryningen i gemensam tillbedjan i kloster, på retreatgårdar och kyrkor så är den sena kvällen mer av "min" tid. Då brukar min tanke vara som klarast och skrivarron infinna sig på allvar. Just den här dagen har jag begrundat söndagen då jag för sista gången i rollen som församlingsföreståndare predikade i den församling jag kommit att älska och betjäna de senaste sju och ett halvt åren. Brytningstider är alltid speciella och kan erbjuda en särskild klarhet.

Så också för oss som kommunitet. Det blev tydligt under vårt sommarmöte och generalkapitel att vi är inne i något av en fasväxling. Mycket kommer givetvis att vila i rytmen och formen vi funnit, men jag upplevde att vi tog viktiga steg i

närmandet till varandra under de koncentrerade dagarna på Nya Slottet i somras. Dagar som vi tar med oss i fortsatt växt, fördjupning och överlåtelse.

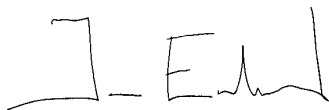
Jag skickar gärna en särskild hälsning till er som inte hade möjlighet att närvara under sommarens möte. Antingen kan vi höras per telefon, eller ännu hellre om det är praktiskt möjligt finna tid för en träff. Till att börja med kan jag sända en hälsning i skrift där jag återger något av det jag delade vid lördagseftermiddagens kapitelsamling och andra intryck av sommarmötet och generalkapitlet. Skicka ett mail till mig om du önskar en sådan hälsning.

Dra er aldrig för att höra av er.

Jag inleder min tjänst med att själv åka på en veckas retreat, denna var inplanerad sedan länge, men från den 10 september tar jag över mailadressen preses@ekibs.se och nås även på det nyinrättade telefonnumret: 0730 208753.

Då kommer jag också börja vistas mer regelbundet på slottet i gemenskap med husfolket och medarbetarna från Sionförsamlingen. Be gärna om att jag skall få en god ingång i det som nu väntar, precis som jag varje dag ber för er alla.

Guds frid

A handwritten signature in black ink, consisting of the letters 'J', 'E', and 'W' in a stylized, cursive-like font.